



'Our new territories' - tekening Stefaan van Biesen 2003.

## OUR NEW TERRITORIES - 'a conversation piece'.

Fragmenten uit 'Brieven over grenzeloosheid' van Geert Vermeire & Stefaan van Biesen. 2003

**Territorial? New Babylon?** ....Wat verbindt een kunstenaar met een wetenschapper? Een wetenschapper wil 'meten'. Hij wil door 'observatie' en door 'herhaalbare experimenten' wat ons omringt een plaats geven in de wereld van de mens en binnen een schema van 'oorzaak en gevolg' plaatsen. In elk geval is dat de 'moderne' (althans sinds enkele honderden jaren) visie op een wetenschapper. Het willen 'meten' ontstond en ontstaat uit een verwondering, het niet als vanzelfsprekend nemen van wat je ziet. Dat heeft kunstenaars en wetenschappers altijd al verbonden. Dat Newton zich evenveel met alchemie bezighield als met 'moderne' wetenschap is nu ondenkbaar geworden. Een wetenschapper observeert: hij klimt op een berg en kijkt naar het landschap, waarvan hij een landkaart maakt. Dan zegt wetenschapper dat die landkaart de werkelijkheid is. Zijn landkaart is naar zijn zeggen definitief. Het is een kaart van een landschap waar hij zelf geen deel van uitmaakte toen hij het verbeeldde. Hij trekt grenzen, grenzen tussen wat hij kan meten en wat hij kan voelen. Grenzen tussen wat denkbaar is en wat voelbaar is.

Ook een kunstenaar maakt landkaarten, maar hij staat in het landschap. Zijn landkaart is grenzeloos. Het is een open kaart, zo groot als het landschap zelf. Het is een kaart waar ook de lucht een plaats in vindt en waarin wat niet-zichtbaar achter de horizon ligt deel van het beeld uitmaakt, zoals het ook het landschap bepaalt. Het is ondeelbaar, en daarom ook onmeetbaar.

Toch is de kunstenaar een landmeter, maar hij meet zich met het meten. Hij doet het onmogelijke: het onzichtbare zichtbaar maken zonder het zichtbaar te kunnen maken. Hij nodigt het uit en vindt het landschap in zichzelf, zoals hij het buiten zichzelf vindt. Hij is een landmeter die grenzen wegdenkt, en die steeds opnieuw pijnlijk stuit op de grenzen van het denken.

Hij fluistert en merkt dat ook fluisteren schreeuwen is als het niet een meefluisteren is met de natuur die hem toefluistert.

Hij bevindt zich in een isolement, ja. Het isolement van het 'one-pointedness', van

concentratie op wat hij voelt, dat een meevoelen is. Het is een mee-ademen. Zoals jij het uitdrukt: 'hij is maker en toeschouwer van een eigen leef- en gedachtenwereld'. 'En waarin hij mee-leeft en zijn isolement verliest.', zou ik er aan toevoegen.

Een kunstenaar heeft de stilte van het zelf nodig.... Deze stilte (en het verlangen ernaar) is een ervaring die we allemaal delen. Tot deze stilte komen om vandaaruit de wereld opnieuw te ontmoeten maakt iedere mens tot kunstenaar. Vanuit een leegte te scheppen is kunst. Ik heb het niet over 'maken'. Maken heeft niets met voelen te maken. Geert Vermeire

**Territorium** ... In onze maatschappij wordt onmerkbaar dit isolement bestendig. Ondanks het feit dat vrijheid van het individu inzake seks, lifestyle en religiositeit, het grote credo is in de media, is de consument een speelbal in uitgekiende economische strategieën. Met het toenemende internet verkeer en haar prachtige en vele mogelijkheden, lijkt het of echte communicatie wordt verlamd, ons ontsnapt of ontoereikend is. Wat essentieel is in relaties wordt als een obstakel ervaren of wordt

ontmenselijkt. We spreken niet meer tegen een persoon maar tegen een onzichtbaar iemand aan de andere kant van de lijn. Samen met de toevloed aan communicatie wordt ons emotioneel jargon kleiner, wordt ons 'praten' armer.

Dit alles wordt nog gestimuleerd door onze vrije tijds cultuur. We verplaatsen ons in schemerzones. Auto's worden kleine eilandjes, afgeschermd werelden, bijen die uitzwermen over de autostrade. Als autonome satellieten die binnen hun opgelegde tijd afstevenen naar hun doel en waarvan we de bemanning niet of nauwelijks te zien krijgen, laat staan hen te bekijken of te leren kennen. Zo creëren wij zones die niet gemakkelijk kunnen worden doorbroken. Dit isolement schept nieuwe vormen van eenzaamheid. Het begrip cocooning, dat synoniem staat voor knusheid en gezelligheid kan in vele gevallen leiden tot desintegratie. Buildings worden woongebieden waar men elkaar nauwelijks of niet meer te zien krijgt. Enkel geluiden wijzen op aanwezigheid en activiteit. Stefaan van Biesen.

...Wat zo rijk is aan kind zijn is je 'openheid', je talent om onbegrensd te communiceren. Met mensen, met dingen, met de natuur. Er is geen onderscheid. Je zoekt contact en vindt weerklank in je omgeving door een grenzeloos kijken.

Je kijkt niet alleen letterlijk voor de eerste keer naar de wereld, je kijkt voortdurend als de eerste keer. Je geheugen is niet alleen kleiner, het is gewoon niet belangrijk. Je hebt minder woorden, maar woorden zijn van geen tel. Je leeft vanuit een proeven, geuren, voelen en een kijken dat diepzintuiglijk is. Je leeft in het hier en nu. Het is een overweldigend ervaren, omdat je jezelf ook loslaat in het ervaren. Even immens is de ervaring van angst en erotiek, die je kindheid doordringen. Het leven is onvoorstelbaar eenvoudig. Die eenvoud herstel je voor jezelf zoals een gebroken spiegel. Als kind speel je met de scherven van die eenvoud, als volwassene snij je je eraan... Geert Vermeire.

### **Territoria** - 'zichzelf zichtbaar verbergen'

...Wij hebben de eigenschap om onze emoties en gedachten af te schermen voor anderen. Wat we voelen, kunnen we door het ensceneren van een andere gemoedstoestand, verbergen... Dit zijn strategieën om niet te moeten tonen wie we werkelijk zijn. We kunnen voorwenden 'iets' te zijn. Dit is vaak ook een mentale bescherming... Daardoor creëren we een onzichtbaar, maar in een groep voelbaar, 'veld' waarmee we onze aanwezigheid afbakenen ten opzichte van anderen. Wij kunnen ons daardoor 'zichtbaar verbergen'. Ons lichaam is 'dat wat verhuld'... Buiten het feit dat ons lichaam onze organen in een subliem georchestreerd weefsel samenhoudt, is er het gegeven van het lichaam als een mentale huid, waarbinnen we gedachten kunnen formuleren en opslaan. Het is ons dierbaarste bezit, een organisch territorium dat ons een identiteit geeft...

Een werktuig tot communicatie, waarbij we mobiel kunnen bewegen binnen een veld, (in dit geval de tuin van de Brakke Grond te Amsterdam). 'Our new territories'. Binnen een afgebakend geheel, zijn we onlosmakelijk aan elkaar verbonden. We zeulen onze bagage met ons mee. En we hopen eruit te leren? Stefaan van Biesen

Tekst catalogus 'voorbij de grens' De Brakke Grond, Amsterdam 2003



'Our new territories' - installatie Stefaan van Biesen, de Brakke Grond, Amsterdam 2003.